

PALESTRINA

KÖRÜSHÍRADÓ

8

1991. Húsvéti idő

"Mit használ, testvéreim, ha valaki azt mondja, hogy van hite, cselekedetei azonban nincsenek? Vajjon üdvözítheti őt a hit?" /Jakab 2,14/

NAGYHÉT A PÜSPÖKI ÉNEKISKOLÁBAN.

A nagyhét lelkigyakorlattal telt a Püspöki Énekiskolában. Az eleven fiúk átszellemülten vettek részt Mayer Mihály püspök úr, Bán Endre, Báthory László, Bíró László, Bókai István, Gulybán Tibor, Lőrincz Sándor, Márton Dénes, Wolf Gyula és Wolleszky Tibor atyák elmélkedésein.

Egy-egy elmélkedést-párbeszédet a pedagógusokkal való énektanulás, rajzverseny, bibliai jelentek dramatizálása, játék, kirándulás követett. Örömmel nyugtáztuk, hogy máris kezd beérni a nem megszokott nevelő-oktató módszer, amelynek lényege az oda-visszaható, nyílt, felszabadult kommunikáció felnőtt és gyermek közt.

A gyerekek bátran kérdeztek és fejtették ki véleményüket, sokszor nekünk is tanulságos módon. A pap és a pedagógus partnerévé váltak Jézus Krisztus szenvedésének és feltámadásának átélésük során. A lelkigyakorlatot vetélkedő zárta le szombat délben a hallottak anyagából. Nagy volt az izgalom, kik nyerik el a fődíjakat jelentő színes, gyurma-tartalmú pasztik tojásokat. Vesztes nem volt, mert mindenkinek jutott valami apróság a buzgó részvételért. Sőt minden résztvevő győztes volt, lelki "fődíjas"!

Az átszellemült elmélkedések komolyságát időnként vidámság oldotta fel. Pl. akkor, amikor a lazító tornát a már nem fiatal tanító néni végezte legbuzgóbban, s az egyik testes fiú csipőre tett kézzel álldogálva csodálta ugra-bugrálását, megjegyezve: De jól mozog!

Egy másik derűs percet Sz.Peti okozott. Gyönyörűen kifejtette, hogy mindenkinek egyéni lehetősége van Jézus áldozatához csatlakozni a saját feladatának tökéletes teljesítésével. "Pl. A pap azzal, hogy Istent szolgálja, a férfi azzal, hogy megszervezi a családot, a nő - itt megakadt - azt nem tudom." Persze, nevetés közben tréfásan megfenyegettük, mi nők. A szünet után azzal akarta elkerülni a fejmosást, hogy csillogó szemmel jelentette: "Tudom már, mi a nők feladata - - - a házimunka!"

Lám, ilyen eredményesen valósult meg a női egyenjogúság magyar földön... Csodálatos lenne, ha más területeken is csak ennyire hagyta volna rajta bélyegét az elmúlt 45 év, mert akkor a nagyon szeretett Püspöki Énekiskola hamarosan még inkább virágzó fellegvára lehetne a mély keresztény szellemiségnek!

Dr.Kellermayer Miklósné

HUSVÉTI IDŐBEN.

"Hacsak nem látom a kezén a szegek helyét,
és oldalába nem teszem kezem, nem hiszem."
/Jn. 20,25./

A kereszténység kétezer éves története során - már a legelső századoktól kezdődően - számos művész fejezte ki gondolatait, érzéseit a Bibliából vett jelenetek ábrázolásával. Noha az egyes témák évszázadokon keresztül hasonló tartalmi és formai elemeket hordoztak magukban - gondoljunk csak egy-egy piétára, vagy az "Angyali üdvözlés" sokszor ábrázolt jelenetére -, mégis minden alkotás egyedi szépséget és el nem múló értékű üzenetet sugároz a mai kor emberére számára.

Ilyen kedvelt - és sokak által, sokszor feldolgozott jelenet a Jézus és Tamás közötti párbeszéd, amelyet a János evangélium közöl legrészletesebben. /Jn. 20, 19-39./

/Lukácsnál találhatunk még utalást: "Nézzétek meg a kezem és a lábam! Én vagyok. Tapogassatok meg és lássatok!" Lk. 24,39./

A párbeszédéből következően Tamást szinte mindig úgy örökítik meg, mint aki megfogja Jézus sebeit /jól megfigyelhető pl. Andrea del Verocchio XV. sz.-ban élt itáliai szobrász alkotásán/, hiszen Jézus is erre biztatja: "Nyújtsd ide az ujjadat, és nézd meg a kezeimet! Nyújtsd ki a kezedet és tedd az oldalamba! S ne légy hitetlen, hanem hívő!"

Az evangélium azonban nem említi, hogy Tamás megteszi, amire Jézus kéri. Nincs rá utalás, hogy előrelép, félelemmel vegyes csodálkozással érinti meg a szent sebeket, arcán a döbbenet és az öröm furcsa, vegyes keverékével, ami a legtöbb alkotáson megfigyelhető. Tamás csak egy dolgot tesz. Így kiált fel:

"Én Uram, én Istenem!"

És ezt már hittel teszi.

A húsvéti idő közepén vagyunk, érdemes végiggondolni, mit jelent számunkra Jézus felelete: "Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek."

Mi vajon hiszünk-e?

Tudunk-e "színről-színre látás", kézzelfogható bizonyosság, érintés, vagy a "lóról a porba sujtó" erejű találkozás nélkül hinni?

Tudunk-e hinni a mindennapi csodákban?

Pál apostol így fogalmaz a zsidóknak írt levélben: "A hit szilárd bizalom abban, amit remélünk, meggyőződés arról, amit nem látunk."
/Zsid. 11,1./

Tavasz van.

Szinte a szemünk előtt borulnak virágba a hónapok óta halott-kopaszon meredező faágak, káprázatos pompával tetszelegnek a virágok, zöld fűcsomók bújnak ki az aszfalt repedezett rései közül.

Ujjászületnek a temetők is.

Tavasz van. Pedig nemrég még remélni sem mertük, hogy mindez ismét megtörténhet.

Részesei vagyunk a legnagyobb csodáknak, nap mint nap találkozhatunk velük. Csak az nem veszi észre őket, aki szándékosan zárja be a szívét.

Fiatalon vagy öregen, egészségesen vagy betegen, gazdagon vagy szegényen merjünk hatalmasat szippantani az orgonaillatos levegőbe, s engedjük, hogy kikiváncozzék belőlünk is éppoly természetesen, gyermeki hittel és csodálkozással a sóhajtás: Én Uram, én Istenem!

Kolonics Aranka

VÁRJUK A SZENTATYÁT.

Ezzel a címmel jelent meg dr. Szántó Konrád ferences, egyháztörténész könyve, melyre Ott Miklós hívta fel figyelmünket.

Három nagy fejezetre osztja a szerző a könyvet:

- I. rész: Karol Wojtyła életútja a pápai trónig.
- II. " II. János Pál pápaságának 11 esztendeje.
- III. " II. János Pál kapcsolata a magyarsággal.

A könyv bevezetéséből idézünk: "Ez a könyv segíteni akar abban, hogy lélekben felkészüljünk II. János Pál pápa magyarországi látogatására. Csak akkor tudjuk méltóképpen értékelni e látogatás felbecsülhetetlen jelentőségét, ha megismerjük a pápa egyéniségét, életútját és küldetését. Vagyis, ha átelmélkedjük: ki jön hozzánk."

Mindenkinek ajánljuk. A kötet Pécsset is kapható, mi is beszereztük és szívesen kölcsön is adjuk.

/M+I/

FAC UT ARDEAT...

1946. október 20-án Mindszenty József bíboros hercegprímás ittléte váltotta ki az emlékezetes, Székesegyház előtti ifjusági megmozdulást. Első személyes élményem a püspöki palotából elmondott beszéde. Felidézni emlékiratai révén tudom, bár igen nagy hatással volt ránk. A politikusok és a sajtó egyrésze akkor is azt hangoztatta, hogy a vallás magánügy. A prímás történelmi példával is igazolta, hogy a vallás nem magánügy. "Hitlerék is magánüggé tették a vallást. Jött utána börtönbirodalom, gázkamra. Gyönyörű emberi élet Isten nélkül: az orvosok állami parancsra ölik meg az öreget, beteget, bénát. - Aztán a "vallás magánügy" prófétái eltűntek, az elv csődtömege ittmaradt. - Ezt az elvet is, mint minden fát gyümölcséről ismerhetjük meg. Ahol a vallás már magánügy, ott korrupcióba, bűnbe és kegyetlenségbe fullad az élet." Tizenöt éves fejjel nem annyira értettük, de éreztük az ő igazságát. /Az azóta eltelt 45 év eseményei ebben is őt igazolták. - És ma?/

1948. június 6-án természetesen mi is ott voltunk Máriagyúdon, a Hegyi atya vezette gimnáziumi leánykarban Pergolesi: Stabat Mater-éből a "Fac ut ardeat" tételt énekeltük. Bennem a kórusélmények maradtak meg élénkebben. - Gyúdi beszédét a Híradónk különkiadásában tesszük közzé.

1948. őszén a prímás által ellenzett iskola-államosítás utáni első tanévben részesei lettünk a tulajdonképpen ellene indított kampánynak. Minden volt egyházi iskolában kiválasztottak néhány diákot, olyanokat, akik kitűntek az Egyház iránti hűségükkel és félő volt, hogy jelentős hatást gyakorolnak az osztály- és iskolaközösségre. Különböző szigorú büntetéseket kaptunk. Engem a város összes középiskolájából zártak ki. Figyelemmel kísérték bennünket a továbbiakban is: én a mohácsi gimnáziumba iratkoztam magántanulónak és az évvégi vizsgán az aznapi Szabad Nép vezércikk nem tudása miatt buktattak meg. - Ez a "diák-élmény" az egész életemben meghatározó, sorsalakító lett. - Az iskolatársak számára a prímás elítélését és a mi elítélésünket szorgalmazó u.n. Mindszenty-ív aláírása volt a próbakő. Erről Pia tudna igazán jól beszámolni.

Máriazellbe a sírhoz és a kis múzeumba többször is eljutottam, legutóbb éppen a kórus tagjaként.

1991. május 4-én Püspökszentlászlón idézzük emlékét.

B. Timár Monika

BÉLA NAPI GOND/OLAT/OK.

Halász Béla már második névnapját töltötte távol, balesete és hoszszadalmas lábadozása miatt a Dómtól és otthonától. Mindkettőbe visszavágyik. A Pécsi Székesegyházzal, a templom Angster-orgonájával és kórusával kapcsolódott össze az élete. Lakása is mindig a közelben volt.

1935-ben már a Dómban szolgál másod-orgonistaként, 1943-tól ő a templom orgonaművésze, mindmáig. Ő az, akit hazánk központi zenei köreiben mindig számontartottak. Legkiválóbb hazai Bach-játékosként erre méltán rászolgált.

Mégis egyház-hűsége, hitvalló élete az elmúlt évtizedekben, melyek a legérettebb alkotó művészet évtizedei is voltak egyuttal a számára, elzárták a vidéken élő művészt az érvényesüléstől. Neki nem jutott hangverseny-pódium, lemezfelvétel. Ő a Dóm orgonistája volt. Az volt egészen - közel 60 évig.

Most, amikor május végén haza szeretne költözni, segítséget kérünk számára. Lakása rendezését a kórus-tagok megkezdték. Ott különböző /kőműves, festő, vízszerelő, parkettás/ szakmunkák gyors elvégzése szükséges, hogy lakható legyen. A költségek fedezetéről gondoskodni kell. A püspöki és plébánia templom méltó orgonaművésze számára reméljük a püspökség és a plébánia méltányos támogatását.

Dr. Benyovszky Imre

HIREK.

Külön kórusszolgálatra készülünk az alábbi alkalmakkor:

- 06.15. Szombat 10 óra papszentelés.
- 06.22. Szombat 10,30 óra Székesegyház-Bazilika 100 éves jubileumá, a püspöki kar és a pápai nuncius részvételével.

Jánoshalmára, Belon Gellért püspök atya emléktáblájának a megáldására kaptunk meghívást, az időpont még nem ismert. Dankó érsek úr tűzi ki, május végét, június elejét jelezték.

HOGYAN ÉNEKELJÜNK RÉGI ZENÉT? /Tanulmány részlet/

Természetes vibrato - ilyen nincs. A vibrato a légzőizmok és a gégeizmok együttes működésének az eredménye, és így kontrollálható. Amikor valaki már nem tudja kontrollálni /mint a mekegő öreg énekesek/, akkor a hangképzés részévé válik, és sem gyorsaságát, sem intenzitását tekintve nem változtatható. Ilyenkor a természet győz: ami történik, az természetes, de nem vibrato. A tényleges vibrato olyan hangerő-ingadozás, amely a hangot intenzívvé, szinessé, elevenné és kifejezővé teszi. Ha a hangmagasságot is megváltoztatja kissé, a régi zene céljaira teljesen alkalmatlanná válik. A vibrato legyen kiművelt és az előadás céljaihoz alkalmazható: csakis így egyeztethető össze a stílus és az ízlés követelményeivel.

A vibrato ellenőrzése azt jelenti, hogy az énekes meg tudja változtatni annak sebességét, és hogy adott esetben vibrato nélkül is tud énekelni. Ez a kérdés elsősorban a légzéskontroll és a támasz milyenségén dől el. Ha a támasz merev és görcsös, akkor élettelen, szirénaszerű hangot kapunk. Nincs olyan régi zene, amelyben ez a szirénahang helyénvaló volna. Az éneklés a hallgató és az énekes számára is kellemes kell hogy legyen.

/Andrea von Ramm/